

Pr 8:1. Tuomet Dievas atsiminė Nojų ir visus žvėris, ir visus galvijus, esančius su juo arkoje. Dievas pasiuntė vėją pūsti virš žemės, ir vandenys atslūgo.

Dievas yra Nekintanti Esybė ir Visažinanti, ji nieko niekada neužmiršta. Tačiau vargų spaudžiamas žmogus gali pradėti nerimauti ir manyti, jog Dievas galėjo jį pamiršti. Tokios mintys galėjo grąsinti ir Nojui, ilgą laiką kentusiam arkoje sunkumus, nematydamas visą pasaulį apėmusios ir vis smarkiau įsisiautėjančios katastrofos pabaigos. Jei tokios mintys kartas nuo karto ir kildavo Nojaus galvoje, jos neišsiveržė iš jo lūpų Dievui skirtais priekaišto žodžiais, netapo jo vyraujančios nuotaikos priežastimi. Jos tik paskatindavo Nojų trokšti tokios baisingos situacijos greito pasibaigimo. Gali būti, kad Nojus šaukėsi Dievo panašiais žodžiais, kaip karalius Dovydas:

Palengvink man širdies rūpesčius ir išgelbėk mane iš mano vargų. (Ps 25:17)

Vartoti žodį ‚atsiminė‘ Dievo atžvilgiu būtų neteisinga, tokiu atveju būtų išsakoma nepagarba jam. Čia ir kitose Biblijos vietose išsireiškimas ‚Dievas atsiminė‘ pasitelkiamas atsižvelgiant į žmonių pajėgumą suvokti. Biblijoje rašoma antropomorfiniais išsireiškimais, tokiu būdu prisitaikoma prie žmonių galimybių tam, kad būtų kalbama jiems suprantama kalba. Dievas nieko neužmiršta. Kai Biblijoje kalbama apie tai, kad Dievas kažką prisimena, tuomet turima omenyje, kad jis iš meilės žmonėms konkrečiu laiku ir betarpiškai į tam tikrus su jais susijusius dalykus kreipia savo dėmesį ir imasi veiksmų. Pavyzdžiui:

Nes jos (Babelės) nuodėmės pasiekė dangų, ir Dievas prisiminė jos piktenybes. (Apr 18:5)

Žydų kalboje žodis „atsiminė“ reiškia ne paprastą atsiminimą, o veiksmą, pagrįstą anksčiau prisiimtais įsipareigojimais:

Aš atsiminsiu savo sandorą, kuri yra tarp manęs ir jūsų bei visų marijų gyvūnų, ir vandenys niekad daugiau netaps tvanu visiems mariesiems sunaikinti. (Pr 9:15)

Taigi, kai Dievas naikino Lygumos miestus ir sugriovė miestus, kuriuose buvo gyvenęs Lotas, Dievas prisiminė Abraomą ir išgelbėjo Lotą iš tikros pražūties. (Pr 19:29)

Nūn Dievas atsiminė Rachele, išklaušė jos ir atvėrė jos iščias. (Pr 30:22)

Dievas, išgirdęs jų dejonę, atsiminė savo sandorą, sudarytą su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu. (Iš 2:24)

Tuo jis rodo mūsų protėviams gailestingumą ir atsimena savo šventąją sandorą priesaiką, duotą mūsų tėvui Abraomui. (Lk 1:72-73)

Dievas atkreipia savo mylintį dėmesį į teisųjį žmogų, atsidūrusį sunkiose aplinkybėse, nes jis laikosi su juo sudarytos sandoros:

Dievas, išgirdęs jų dejonę, atsiminė savo sandorą, sudarytą su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu. (Iš 2:24)

Atsimink Abraomą, Izaoką ir Izraelį, savo tarnus, kaip tu jiems prisiekei pačiu savimi, sakydamas: 'Padauginsiu jūsų palikuonis kaip dangaus žvaigždes ir visą šį kraštą, kurį pažadėjau, duosiu jūsų palikuonims, ir jie paveldės jį amžinai!'. (Iš 32:13)

Neužmiršk, VIEŠPATIE, Dovydo ir visų išvargtų jo vargų. (Ps 132:1)

Nojaus – teisiojo žmogaus tikėjimas Dievu ir juo grįsta viltis, jo ir jo artimųjų žmonių geravališkas santykis su Dievu sunkiose, baimę keliančiose, egzistencijai grąsinančiose aplinkybės buvo pirmoji ir esminė priežastis, kad griauatys vandenys buvo pradėti stabdyti.

Kai kurie komentatoriai mano, kad pūtė virš žemės atgamtinis vėjas - Šv. Dvasia. Jie mano, jog paprastas vėjas negalėjo išdžiovinti tvano vandenų. Anot jų, vėjai juk neišdžiovina jūrų ir vandenynų. Tačiau dauguma komentatorių sutaria, jog paprasčiausias, stiprus vėjas, išsklaidęs tirštus debesis, buvo įrankis Dievo rankose, natūrali tvano pabaigos priežastis. Kad

Dievas savo tikslų pasiekia pasitelkdamas natūralias gamtos jėgas, tarp jų – ir vėją, užsimenama ir kitose Biblijos vietose:

Tada Mozė ištiesė ranką viršum jūros. VIEŠPATS, pučiant stipriam rytų vėjui per visą naktį, nuseklino jūrą, pavertė ją sausa žeme. (Iš 14:21)

Kai sugedę žmonės žuvo tvano vandenyse, kartu su jais žuvo ir gyvūnai. Norėdamas parodyti savo meilę teisiajam žmogui Nojui, Dievas kartu išgelbsti ir arkoje su juo esančius žmones bei gyvūnus – išplečia savo malonės veikimo ribas. Nėra tokio džiaugsmo, kuris nusidėjėliui nevirstų į liūdėsį. Tačiau nėra ir tokio vargo, kuris teisiam žmogui nevirstų diaugsmo priežastimi:

„Ar gali moteris užmiršti savo mažylį, būti nešvelni savo iščių sūnui? Net jeigu ji ir užmirštų, aš tavęs niekad neužmiršiu.“ (Iz 49:15)

Pr 8:2. Bedugnės šaltiniai ir dangaus skliauto šliužų vartai buvo uždaryti, liūtis iš dangaus buvo sulaikyta

Žemė gražinama į būseną, kurioje ji buvo iki tvano, Dievui nutarus surinkti vandenį viršuje ir apačioje. Potvynio pabaigos gamtinės priežastys yra tos pačios, kaip ir jo prasidėjimo:

Šešišimtaisiais Nojaus gyvenimo metais, antrą mėnesį, septynioliką mėnesio dieną, – tą dieną prasiveržė visi didžiosios bedugnės šaltiniai ir atsivėrė visi dangaus skliauto šliužų vartai. (Pr 7:11)

Dievo ir Biblijos kalba pritaikyta prie žmogaus supratimo. Rašoma, jog „bedugnės šaltiniai ir dangaus skliauto šliužų vartai buvo uždaryti“, o tai reiškia, jog Viešpats panorėjo, jog vanduo sugrįžtų į savo vietas, kad jis jau nebegausėtų, o tik slūgtų žemyn.

Po pirmųjų 40 tvano dienų lietaus jėga nusilpo. Tačiau tai nereiškia, jog likusį tvano laiką nelijo. Lietus ir toliau lijo, nes vanduo garuodavo ir susidarydavo lietaus debesys, tačiau vandenys vis dar tvino dėka atvirų požeminių šaltinių.

Kai kurie komentatoriai mano, jog Dievas sukėlė įvairiose planetos vietose skirtingą oro temperatūrą, o tai iššaukė lietaus debesis sklaidančius vėjus. Tie vėjai dalį drėgmės nunešė link ašigalių, kur vanduo pavirto ledu ir sniegu. Be to, Dievas uždarė iš žemės trykštančius vandens geizerius – didžiausius tvano vandeniu maitintojus. Dėl tokių priežasčių vėl atsiskyrė sausumos plotai nuo vandens telkinių.

Pr 8:3-4. Ir vandenys pamažu traukėsi nuo žemės. Praslinkus šimtui penkiasdešimčiai dienų, vandenys buvo taip nusekę, kad septintą mėnesį, septynioliką mėnesio dieną, arka sustojo Ararato kalnuose.

Potvynis tęsėsi apie pusmetį. Ir visa tą laiką Nojus buvo arkoje, nematė saulės ir negalėjo kvėpuoti grynu oru. Visą dangų dengė tamsa. Po to vanduo slūgo dar pusę metų. Iš viso, žemė vandeniui padengta buvo metus. Galiausiai vandenys sugryžo į požeminius rezervuarus, dalis jo ašigaliuose virto ledu ir sniegu, formavosi landšaftas, kokį mes dabar matome.

Paskaičiuota, jog jei žemės paviršių padarytume lygų, jį dengtų dviejų su puse kilometro storio vandens sluoksnis.

Manoma, jog iki potvynio kalnai būvo daug žemesni, o vandenynai – mažesni. Kai Dievas ėmėsi tramdyti potvynį, tai jis sukūrė iš esmės naują pasaulį su nauju klimatu. Tam, kad vėjai išnešiotų drėgmę reikalingomis kryptimis, Dievas paaukštino kalnus. Daugelis komentatorių mano, jog šie procesai aprašyti 104 psalmėje:

Tu įkūrei žemę tvirtai ant jos pamatų, ir ji ten stovės amžinai. Vandenynu tarsi drabužiu ją apklojai; vandenys tįsojo viršum kalnų. Kai tu vandenims pagrūmojai, jie bėgo, traukėsi,

pasigirdus tavo griausmo balsui, – kalnams išskylant, slėniamis įdumbant, – į vietą, kurią tu jiems skyrei. Tu nubrėžei ribą, kurią peržengti uždraudei, kad žemės vėl neapsemėtų. (Ps 104:5-9)

Arkos dugnas buvo giliai paniręs po vandeniu, jos sustojimas Nojui buvo ženklas, jog vanduo slūgsta žemyn.

Arka ilgai plūduriavo vandenyse, galiausiai sustojo ant tvirto kalno ir iš ten žmonija išplito po visą pasaulį. Taip it Kristaus Bažnyčia, ilgai kovojusi su gundymų ir vargų bangomis, galų gale nugalės, įsitvirtins virš pasaulio karalystėmis ir žemiškais karaliais, pradėdant nuo Romos valstybės, išplis į visus planetos kraštus.

Pradžios knygoje kaip laivo sustojimo vieta įvardinamas ne vienas kalnas, o daugiskaita kalbama apie ištisą kalnų grandinę. Ir iš tikrųjų, Biblijoje kalbama apie Ararato šalį, kurią ji tapatina su Armėnija:

Vieną dieną, jam meldžiantis savo dievo Nisrocho šventykloje, jo sūnūs Adramelechas ir Šarezeras nužudė jį kalaviju ir pabėgo į Ararato kraštą. (2 Kar 19:37)

Vieną dieną, jam meldžiantis savo dievo Nisrocho šventovėje, nužudė jį kalaviju du jo sūnūs – Adramelechas ir Šarezeris. Abu pabėgo į Ararato kraštą. (Iz 37:38)

Panašiu vardu Urarda arba Urtu žymima Armėnija asirijos karalių paminklų dantiraščiuose.

Pr 8:5. O vandenys vis labiau ir labiau seko iki dešimto mėnesio. Dešimtą mėnesį, pirmą mėnesio dieną, pasirodė kalnų viršūnės.

Vandenų mažėjimą pradžios knygos autorius aprašo suskirstydamas procesą į etapus. Antras etapas prasidėjo pasirodžius kalnams.

Pr 8:6-12. Praslinkus keturiasdešimčiai dienų, Nojus atidarė arkos langą, kurį buvo įtaisęs, ir išleido varną. Jis skraidžiojo šen ir ten (rus. vertime - вылетев, отлетал и прилетал), laukdamas, kol žemėje išdžiūvo vandenys. Tuomet Nojus išleido iš arkos balandį pažiūrėti, ar vandenys buvo nusekė nuo žemės veido. O balandis negalėjo rasti vietos sau kojoms pailsėti ir sugrįžo pas jį į arką, nes vandenys dar tebebuvo ant visos žemės veido. Jis ištiesė ranką, paėmė balandį ir įkėlė į savo arką. Palaukęs dar septynias dienas, jis vėl išleido iš arkos balandį. Vakaro metu balandis sugrįžo pas jį, ir štai jo snape buvo nuskintas alyvmedžio lapas! Nojus nūn žinojo, kad vandenys žemėje jau buvo nusekė. Tuomet jis palaukė kitas septynias dienas ir vėl išleido balandį. Šį kartą tasai pas jį nebesugrįžo.

Nojaus arkoje nebuvo šoninių langų (Pr 6:16), todėl jis ėmėsi eksperimentuoti tikrindamas, ar tvanas yra pasibaigęs. Varną jis paleido skristi tik kartą. Tas išskrisdavo ir parsokrisdavo. Tačiau parsokrisdavo kitaip, negu balandis, apie kurį rašoma: „Jis ištiesė ranką, paėmė balandį ir įkėlė į savo arką“. Varnas, kartą paleistas skristi, išskrisdavo ir parsokrisdavo, ilsėdavosi atsitūpęs ant arkos, kol išdžiūvo žemė, neparnešdamas jokių ženklų apie žemės būklę. Jis ilsėtis nutūpdavo ant medžių, maitindavosi žuvusių žmonių ir gyvūnų lavonais. Jei būtų neradęs sau maisto, būtų gryžęs gauti lesalo į arkos vidų. O balandis, paleistas skristi, maitintis ir ilsėtis skrisdavo atgal, į arką, nes jis yra paukštis, kuris maitinasi tik augalų sėklomis, bijo ir vengia drėgmės, mėgsta bendrauti, brangina savo būstą.

Varno charakteryje galime išvėlgti paveikslą didelio nusidėjėlio, kuris yra suviliotas pasaulio ir jį pripildančių nykstančių dalykų (mirties kultūra), kurie jį tik teršia ir žudo. Jo aistros – tai stabai, kuriems jis save atiduoda kaip auką. Už trumpalaikius ir mirtinus malonumus jis moka amžinojo išgelbėjimo kainą, o savo sąžinę nuramina atlikdamas kai kurias religijos

išorines apeigas, ir tik tiek, kiek to reikalauja visuomeninis padorumas ir asmeninė nauda. Varnas, tai žmogus, kuris atsivertimą iš nuodėmių atideda kitai dienai, ateities laikams, taip ir negrižtantis į išsigelbėjimo arką, pas Gelbėtoją kaip pas Nojų. Varnas simbolizuoja krikšto vandenimis nuplautus žmones, tačiau nepanorėjusius nusimesti nuo savęs senojo žmogaus drabužio ir ištaisyti savo gyvenimą. Apie tokius Biblija perspėja:

Dvasia aiškiai sako, kad paskučiausiais laikais kai kurie žmonės atkris nuo tikėjimo, pasidavę klaidinančioms dvasioms ir demonų mokslams. (Plg 1 Tim 4:1)

Teisusis gi, jei priešo sugundytas ir nuklysta iš savo teisumo laivo į nuodėmingus pašalius, jis ilgai nelaukia, kaip balandis, laikydamas lūpose alyvos šakelę – savo nuodėmių išpažinimą su viltimi jų atsisakyti, jis sugrižta atgal:

Tada išpažinau tau savo nuodėmę, nebeslėpiau savo kaltės. Tariau: „Išpažinsiu savo nusikaltimus VIEŠPAČIUI“, – ir tu, atleisdamas man nuodėmę, pašalinai kaltę. (Ps 32:5)

Balandis simbolizuoja šventus žmones, kurie neranda pasaulyje vietos, kurioje jie rastų ramybę. Bijodami šio amžiaus užkrato, jie dega noru grįžti į arką, pas tikrąjį Nojų - pas Jėzų Kristų, Dievišką Guodėją varguose, kurių neįmanoma išvengti pasaulyje, kurie lyg tvanas, visur ir visuomet kėsina užlieti krikščionį.

Nesunku suprasti, kodėl amžinąjį pasaulį simbolizuoja alyvos šakelė, kokią balandis atnešė Nojui sugriždamas į arką. Juk pateptas aliejumi paviršius negenda liesdamasis su kitu skysčiu. O ir pats alyvos medis amžinai žaliuojantis.

Alyvos šakelė su žaliais lapais – tai Šv. Dvasios malonė, kurios pilnatvė ilsėjosi ant Jėzaus Kristaus, kuria pateptas kiekvienas jo sekėjas:

Tu brangini, kas teisu, ir nekenti, kas nedora. Todėl Dievas, tavo Dievas, patepė tave džiaugsmo aliejumi labiau negu tavo bendrus. (Ps 45:8)

Balandis atnešė į arką tvano vandenimis nuplautą alyvos šakelę, - Šv. Dvasia balandžio pavidalu nužengė ant Viešpaties, nuplauto Jordano krikšto vandenimis.

Nors jau pasirodė kalnų viršūnės, tačiau juos dengė klampios apnašos, jų paviršiumi dar nebuvo kur nei atsistoti, nei vaikščioti. Žemė dar nebuvo tinkama gyventi. Nebuvo galima ir rasti kokio nors maisto. Tačiau balandžio atnešta alyvos šakelė Nojui suteikė viltį, jog dar truputį pakentėjus problemos ims spręstis. Juk alyvos šakelė buvo su šviežiais lapais, o tai reiškia, jog žemėje jau pradėjo busti naujas gyvenimas. Tapo aišku, jog žemė galės išauginti žmonėms ir gyvūnams maisto. Nojus suprato, kad Dievo bausmės laikas baigėsi. Alyvos šakelė yra taikos tarp Dievo ir žmogaus simbolis.

Dažnai pasakojime apie tvaną kartojami žodžiai „palaukęs dar septynias dienas“ byloja apie tai, jog laiko skaičiavimas septynių dienų savaitėmis buvo žinimas nuo žmonių sukūrimo pradžios.

Nusekęs žemėje vanduo – trečio atslūgstančio tvano etapo ženklas. Nojus sužinojo, jog vanduo yra visiškai nuslūgęs iš to, kad trečią kartą paleistas balandis pas jį nebesugrižo. O tai savo ruožtu reiškė, jog žemėje jau galima ir žmogui gyventi.

Kaip ir kai kurie krikščionys laikų pabaigoje pasitrauks nuo Kristaus, taip ir paskutinis - trečias balandis nebesugrižo pas Nojų.

Teisusis iš bet ko sugeba pasisemti paguodos. Kai balandis grįžo su alyvos šakele snape, Nojus guodėsi malonia viltimi. O negrižęs balandis anam tapo įtikinamu argumentu, kad jis surado ramią, tinkamą gyvenimui vietą.

Pr 8:13. Šeši šimtai pirmaisiais metais (Nojaus gyvenimo), pirmą mėnesį, pirmojo mėnesio pirmą dieną, vandenys pradėjo sekti žemėje. Nojus nuėmė arkos dangą, apsižvalgė ir pamatė, kad žemės veidas džiūvo.

Čia minimi Nojaus gyvenimo šeši šimtai pirmieji metai bei tvano pabaigos chronologinė data, kuri sutapo su naujųjų metų pirma diena, t.y. tišri (rugsėjo – spalio) mėnesio pradžia.

Vandenu atoslūgį iki visiškos tvano pabaigos Pradžios knygos autorius skirsto į kelis etapus. Kad trečias etapas baigiasi Nojus suprato matydamas, kad "žemės veidas džiūvo". Tuo jis įsitikino betarpiškai, savo akimis nuėmęs arkos dangtį.

Pr 8:14. Antrą mėnesį, dvidešimt septintą mėnesio dieną, žemė buvo sausa.

Ketvirtas ir paskutinis etapas: "žemė buvo sausa". Sausa žemė buvo pasiruošusi priimti „gyvą sielą“.

Kad žemė buvo sausa „antrą mėnesį, dvidešimt septintą mėnesio dieną“ rodo, kad tvanas nuo pradžios (Pr 7:11) iki jo pabaigos (Pr 8:14) truko mėnulio metus ir dešimt arba vienuolika dienų, viso – 364 dienas, kas sudaro pilnus saulės metus. Iš to galima su didele teisingumo tikimybe manyti, jog tvano laikais jau egzistavo saulės kalendorius, ir tik vėliau, nuo Abraomo ir Mozės laikų, buvo pereita prie mėnulio kalendoriaus (metuose 354 dienos, 12 mėnesių po 30 ir 29 dienas pakaitomis, naudojamas iki šių laikų musulmonų kraštuose). Taigi ar verta manyti, jog tokį kalendorių sugalvojo Egiptiečiai arba chaldėjai?

Pradžios knygos autorius laikosi tokio tikslumo, kad parodytų, jog iki paskutinės dienos tęsėsi tie metai, kuriais pasirodė teisingo Nojaus kantrumas ir ištvėrmė ir buvo apvalyta visa žemė.

Pr 8:15-17. Tuomet Dievas tarė Nojui: „Eik iš arkos drauge su savo žmona, savo sūnumis ir savo sūnų žmonomis. Išlaidink kartu su savimi visus su tavimi esančius gyvūnus, visus mariuosius: paukščius, gyvulius ir visus žemės roplius. Teužplūsta jie žeme, tebūna vaisingi ir tesidaugina žemėje“.

Pagal ypatingą dievišką nurodymą Nojus įėjo į arką, taip iš jos ir išeina, prieš tai gavęs specialų dievišką apreiškimą. Kuomet Nojus ir kiti jo artimieji žmonės ėjo į arką, jie tai darė tokia tvarka: „tu, tavo sūnūs, tavo žmona ir tavo sūnų žmonos įeisis į arką“ (Pr 6:18). Tačiau ši tvarka pasikeitė, kai jie išeidinėjo iš arkos: „eik iš arkos drauge su savo žmona, savo sūnumis ir savo sūnų žmonomis“ Pr 8:16). Į arką Viešpats įveda žmones atskirdamas vyrus nuo moterų, kad saugotų skautumą, o išveda poromis tam, kad jie daugintusi. Mat gyvenant arkoje reikėjo susilaikyti nuo vaikų gimdymo, o išėjus iš arkos reikėjo vaikus gimdyti. Todėl įeinant į arką vyrai ir moterys laikėsi atskirai vieni nuo kitų. Pačia įėjimo tvarka teisiajam Nojui buvo aiškiai parodyta, jog gyvenimas arkoje tvano metais nebuvo laikas intymiams santykiams tarp vyro ir moters, nes visiems grasino mirtis. Tai buvo teismo laikas, kuomet Viešpats teisė žmones tvanu už jų nesusivaldymą ir nesusilaikymą:

Kaip yra buvę Nojaus laikais, taip bus ir Žmogaus Sūnaus dienomis. Žmonės valgė, gėrė, vedė, tekėjo, kol atėjo diena, kai Nojus įlipo į laivą. Tuomet ištiko tvanas ir visus sunaikino. (Lk 17:26-27)

Laikas arkoje buvo dvasinio susikaupimo laikas, teisusis Nojus nesidžiaugė intymiais bendraudamas su žmona, sūnūs – taip pat: nes kai gyviems grasino mirtis, buvo netinkamas laikas gimdyti. Gyvūnai arkoje taip pat nesiėlgė pagal dauginimosi instinktų impulsus, tarsi laukdami likimo nuosprendžio ir naujo laiminimo naujam pasauliui. O po tvano atėjo tinkamas laikas intymiam bendravimui, kad būtų suteiktas gyvenimas kitiems žmonėms ir gyvūnams.

Kadangi tvanas simbolizuoja krikštą, į išėjimą iš arkos galima žvelgti kaip į išėjimą iš mirties vandenių į naują gyvenimą.

Išėjusį Nojų Dievas laimina tokiu pačiu laiminimu, kaip ir Adomą iki nusidėjimo. Kaip ir anas, iš karto po jo sutvėrimo, išgirdo: „būkite vaisingi ir dauginkitės, pripildykite žemę ir valdykite ją“, taip ir šis dabar: „teužplūsta jie žemę, tebūna vaisingi ir tesidaugina žemėje“. Kaip Adomas buvo pradžia visų gyvenusių iki tvano, taip ir Nojus yra pradininkas visų gyvenančių po tvano. Tačiau nurodymas daugintis nukreiptas ne tiesiogiai į gyvunijos pasaulį, o perduodamas per žmogų, nes kaip tik per žmogaus (Nojaus) teisumą žemė nebuvo galutinai sunaikinta.

Pr 8:18-19. Išėjo tat Nojus drauge su sūnumis ir savo žmona bei savo sūnų žmonomis. Visi gyvuliai, visi ropliai ir visi paukščiai – visa, kas juda žemėje, išėjo iš arkos šeimomis.

Priėmęs iš Viešpaties laiminimą, skelbusį: „Teužplūsta jie žemę, tebūna vaisingi ir tesidaugina žemėje“, išėjo iš arkos su visais ten buvusiais.

Pr 8:20. Tuomet Nojus pastatė VIEŠPAČIUI aukurą ir, parinkęs iš visų švariųjų gyvulių ir visų švariųjų paukščių, paaukojo ant aukuro deginamąsias aukas.

Išėjęs iš arkos, Nojus pirmiausia imasi aukos Dievui aukojimo. Tam jį skatina ne tik dėkingumas Dievui už išgelbėjimą iš grėsmingų aplinkybių, bet ir baimė jam atsivėrusio Dievo teismo ir suvokimas savo prieš Dievą nuodėmingumo. Nes šis teisusis žmogus, be abejonės, nemanė apie save, kad yra teisus:

Jei tu, VIEŠPATIE, paisysi nuodėmių, – Viešpatie, kas išliks gyvas? (Ps 130:3)

Dėkodamas Viešpačiui už buvusius laikus ir malones bei už būsimus, Nojus aukoja jam auką. Griežtai kalbant, tai pirmas Biblijoje užsiminimas apie aukų aukojimui skirtą statinį - aukurą. Tačiau Nojus į Dievo nustatytas ir iš garbingų protėvių perimtas aukojimo apeigas jokių naujovių neįnešė.

Nojus aukoja visų švariųjų gyvulių ir paukščių aukas, nes išgelbėtos yra visos gyvūnų ir paukščių rūšys.

Deginamosios aukos būdavo visiškai sudeginamos, jos simbolizuoja suvokimą nusidėjusio žmogaus silpnumo (bejėgiškumo) ir gilų širdies atsivertimą.

Tada kunigas pavers dūmais visą atnašą ant aukuro kaip deginamąją auką – malonaus kvapo ugnies atnaša VIEŠPAČIUI. (Kun 1:9)

Švarūs ir nešvarūs gyvuliai kartu buvo arkoje, tačiau degančių jų kvapas nevienodai patiko Dievui. Nes po tvano Nojus Dievui aukuoja tik švarių gyvulių auką. Visi švarieji paukščiai ir gyvuliai pakluso Nojui, jis paaukojo jų švarius kūnus kaip Dievui patinkančią auką, ir ta auka užbaigė tvaną.

Nojaus auka buvo, iš vienos pusės, jo atgailos aktas už žmonijos padarytą nuodėmę, tapusią tvano priežastimi, iš kitos pusės – išreiškimu dėkingumo už išgelbėjimą ir išreiškimu pilno paklusimo Jo šventai valiai.

Dažnai mes tesugebame Dievui tik žodžiais padėkoti, o jis savo malones mums teikia darydamas darbus. Dievui nieko netrūksta, nieko, kas mūsų, jam nereikia – nei daiktų, nei padėkos. Tačiau jis nori, kad jam aukodami ir dėkodami išmoktume būti atviri gėrybių Davėjui.

Jei žodžiais dėkojame Viešpačiui už anksčiau gautas gėrybes, tai įgyjame patikimą priemonę gauti jų dar daugiau. Tik reikia kasdieną, kiekvieną valandą mąstyti ne tik apie tas gėrybes, kurias bendrai visiems žmonėms Kūrėjas teikia, bet ir apie gaunamas asmeniškai. Turime dėkoti ir už tas geradarybes, kurias gauname ir turime jų net nepastebėdami. Pavyzdžiui

– jis saugo mus nuo visokių grėsmių. Arba – jis yra žmonių meilės šaltinis, niekada nenustojantis lieti savo srovių ant žmonijos. Dėkodami tampame verti Jo geradarybių.

Dievo gerumo atsiminimas neleidžia mums įpulti į nerūpestingumą ir užsimiršimą, atsiduoti nuodėmei.

Dėmesinga, budri siela dėkoja Viešpačiui net ir sunkiais permainų laikais. Dėl to ji stiprėja, mąstydamą apie neapsakomą Viešpaties rūpestingumą.

Mes tam ir sukurti būti aukštesniais už nekalbančius gyvūnus, kad nuolat dėkotume ir šlovintume Kūrėją. Jis mums įkvėpė sielą ir dovanojo kalbą, kad jausdami jo rūpinimasi mumis, pripažindami Jo valdžią mums, išsakytume žodžiais tai, ką jaučiame jo paties ir jo gerumo atžvilgiu.

Viešpats nori, kad mes jam dėkotume, kad jo geradarybės mums teiktų didžiausią naudą, kad mes taptume verti didžiausių jo malonių.

Mes negalime vertai dėkoti Viešpačiui, nes mūsų prigimtis silpna. Tačiau mes turime pagal savo jėgas Dievui dėkoti ir jį šlovinti žodžiais ir darbais. Mes galime ir kitus žmones paskatinti Dievui dėkoti ir Jį šlovinti:

„Taip tešviečia ir jūsų šviesa žmonių akivaizdoje, kad jie matytų gerus jūsų darbus ir šlovintų jūsų Tėvą danguje“ (Mt 5:16)

Žmonės, įkvepiantys kitus šlovinti Dievą, užsitarnauja ypatingą Dievo malonę.

Pr 8:21-22. Kai VIEŠPATS užuodė malonų kvapą, VIEŠPATS sau tarė: „Niekad daugiau nebepasmerksiu žemės už žmonių kaltes, nes žmogaus širdies polinkiai yra pikti nuo pat jaunystės. Niekad daugiau nebenaikinsiu visų gyvūnų, kaip esu padaręs. Ligi tik žemė tvers, sėja ir pjūtis, šaltis ir šiluma, vasara ir žiema, diena ir naktis nesiliaus“.

Dievas neturi uoslės organų. ”VIEŠPATS užuodė malonų kvapą” – šie žodžiai reiškia, jog Dievas priėmė Nojaus auką.

Atrodo, jog Dievas nenori prakeikti žemę dar kartą dėl tos pačios priežasties, dėl kurios jau kartą ją prakeikė:

VIEŠPATS matė, koks didelis buvo žmonių nedorumas žemėje ir kaip kiekvienas užmojis, sumanytas jų širdyse, linko visą laiką tik į pikta. Ir VIEŠPATS gailėjosi sukūręs žmogų žemėje, ir jam gelė širdį. VIEŠPATS tarė: „Nušluosiu nuo žemės veido žmones, kuriuos sukūriau, – žmones drauge su gyvuliais, ropliais ir padangių paukščiais, – nes gailiuosi juos padaręs“ (Pr 6:5-7)

Atrodo, jog Dievas maloningas vien dėl to, jog ankstesne bausme bausdamas žmoniją nepasiekė siekto tikslo. Tačiau tai nėra būdinga Dievui. Dievas nežada nuo šiol žmonių nebausti, Jis tik nenori prakeikti žemę ir visus joje gyvenančius. Jis nenori naikinti taip, kaip tai darė tvano metu. Viešpats keičia tik veikimo būdą. Anksčiau jo teisingumas buvo visaapimantis, o gailėstingumas veikiantis dalinai. Nuo šiol jo teisingumas bus taikomas dalinai, kaip Sodomos ir Faraono atvejais, o gailėstingumas reikšis visuotinai.

Žmoguje reiškiasi paveldimas nuodėmingumas, dėl to jis nuolat nuodėmingai elgiasi. Aukodamas auką žmogus įrodė, kad jo asmeninis nusiteikimas reikšmingai pasikeitė. Paveldėto nuodėmingumo priverstas nusidėti, kiekvieną kartą suvokdamas savo nuopuolį su giliu liūdesiu jis kreipiasi į Dievą prašydamas pasigailėjimo, ko išraiškai ir tarnauja auka. Tokia permaina žmogaus širdies nusiteikime sukūrė pakankamą pagrindą Dievui kitaip su juo elgtis. Galima sakyti, jog žmogaus paveldimas nuodėmingumas Dievui yra motyvas nuolaidžiau žvelgti į jo nuodėmingumą, su kuriuo žmogus ryžtasi kovoti savo silpnomis jėgomis, o aukojimu parodo šį

savo ryžtą. Kai žmonės deramai įvertina savo nuodėmingumą, Dievo tėviškos širdies teisingas pyktis nutyla.

Pati savime Nojaus auka negalėjo patikti Dievui. Juk nieko nėra bjauriau už deginamų kaulų kvapą. Dievas neturi uoslės organų. Ji Jam patiko kaip teisingo žmogaus auka. Kitaip tariant, auka Dievui patiko dėl Nojaus širdies nuostatos. Nojaus auka Dievui buvo maloni ne dėl jos materijos, o dėl Nojaus tikėjimo jausmų, jo nusižeminusio paklusimo Kūrėjui. Aukotojo dorumas padaro aukos dūmų bjaurų kvapą maloniu kvėpėjimu. Maldos, išmaldos, geri darbai ir pasninkai yra mūsų dvasinės aukos – su kokia širdies nuostata jas aukojame?

Dievas Adomui liepė daugintis, o po to potvyniu sunaikino žmoniją. Nojui Dievas taip pat liepia daugintis. Nojų visa laiką gali persekioti baimė, kad Dievas ir jo palikuonis gali panašiai sunaikinti, kaip ir Adomo ainius. Kad Nojus ir jo palikuonys negyventų tokioje įtampoje, Dievas duoda pažadą niekada daugiau nebepasmerkti žemės dėl žmonių kaltės.

Mes, gyvenantys Naujojo Testamento laikais, esame labiau laiminami, negu Nojus. Mūsų dvasinių poreikių patenkinimui yra Senojo Testamento aukas viršijanti Naujojo Testamento auka, kiekvieną dieną kartojama Dieviškoje Liturgijoje – kryžiaus auka. Reikia rūpintis tuo, kad šią Dievo dovaną vertai priimtume.

Tvano metu buvo sutrukdytas sėjos ir pjūties ciklas, išderinta paros ir metų laikų tvarka. Tvano metu, keturiasdešimt dienų lijo, tuo metu buvo naktis. Visus metus, kol neišdžiuvo žemė, buvo žiema ir nebuvo vasaros. Dievas grąžina žemei tai, kas iš jos buvo atimta pykčio metu:

„Ligi žemė tvers, sėja ir pjūtis, šaltis ir šiluma, vasara ir žiema, diena ir naktis nesiliaus“ – šiais žodžiais Dievas patikina, jog žemė niekada nenustos auginti žmogui reikalingus augalus ir apdovanoti žmogų už žemdirbystės darbus; ir metų laikai nesimaišys, tačiau kiekvienas bus savo laiku. Tvano metu tokia tvarka buvo pažeista ir teisusi žmogus tuos metus praleido arkoje kaip vieną tamsią naktį, todėl Dievas sako, jog „diena ir naktis nesiliaus“. Kitaip tariant, Dievas žada daugiau niekada netrikdyti metų laikų ciklo kaitos. Tai pakankamai stiprus pažadas, kad nuraminti ir žvalėsne padaryti teisingo žmogaus sielą.

Žydai neturi pavasario pavadinimo. Egiptiečiai nežino rudens. Psalmininkas dalija metus tik į vasarą ir žiemą:

Tu nustatei visas žemės ribas; padarei vasarą ir žiemą. (Ps 74:17)

Žodžiai „ligi žemė tvers“ reiškia, jog pažadas nėra amžinas, turi ribas. Žemės dienos galiausiai turi užleisti vietą dangaus dienoms, kuomet nebebus ne tik metų laikų, bet nebus ir nakties:

Padarysiu jo palikuonis amžinus, ir jo sostas bus kaip dangaus dienos. (Ps 89:30)

Miestui (dangiškajai Jeruzalei) apšviesti nereikia nei saulės, nei mėnulio, nes jį apšviečia tviskanti Dievo šlovė ir jo žiburys yra Avinėlis. (Apr 21:23)